Fåglar i Västerbotten

Årg 43 Nr 3 2018

Västerbottens Ornitologiska Förening

Innehåll FiV nummer 3, 2018

3 Gåspennan
Albin Enetjärn

4 Blåkråka - första fyndet i Västerbotten på nästan 50 år
Albin Enetjärn

9 Fjällugglan i Lövånger
Niklas Andersson

12 Stäppörn, *Aquila nipalensis*, ny art för Holmön och Västerbotten
Per Hansson

14 Fågelrapport för södra Lappland 2017
Håkan Rune

19 Grappos alternativa fågelfakta - #2 Talgoxen
Andreas Garpebring

20 Dagboksbladet
Johan Hammar

21 Skådarprofilen
Aron Dynesius

Omslag: Framsidan: Blåkråka. Foto: Rolf Segerstedt.
Baksidan: Christer Olsson m.fl. tittar på blåkråkan i Kassjö. Foto: Niklas Andersson.

Fåglar i Västerbotten

Utgiven av Västerbottens Ornitologiska Förening (VOF).

Fåglar i Västerbotten är VOF:s medlemstidning och utkommer med 3 nummer + fågelrapporten för landskapet Västerbotten varje år.

Tidningen är beroende av att medlemmarna själva är med och bidrar med artiklar, då allt arbete med tidnignen görs på ideell basis. Tidningen har högt i tak och både artiklar med vetenskaplig liksom med populärjournalistisk prägel är välkomna. Har du en fågelrelaterad artikel på lager? Kontakta någon i redaktionen!

FiV redaktionen

Albin Enetjärn (Ansvarig utgivare, redaktör)
Älvans väg 127, 907 50 Umeå
albinenetjarn@gmail.com
076-1335049

Isak Vahlström (Redaktör)
isak.vahlstrom@gmail.com
073-8052848

Niklas Andersson (Redaktör)
idunarama@gmail.com
070-3886353

VOF:s styrelse 2018

Jonas Gustafsson (Ordförande)
Lundavägen 2, 903 20 Umeå, 070-2544319
vofstyrelsen@gmail.com

Jan Eriksson (Kassör)
Bertil Strömberg (Sekreterare)
Niklas Andersson (Vice ordförande)
Albin Enetjärn (Ledamot)
Dag Österlund (Ledamot)
Agnes Eriksson (Ledamot)
Jan-Erik Wallin (Suppleant)
Hanna Eriksson (Suppleant)

VOF

Är en fristående länsförening under Sveriges Ornitologiska Förening. Lokala fågelföreningar finns i Skellefteå och Umeå. VOF arbetar för att främja fågelskydd och fågelstudier i Västerbottens län samt att öka kontakten mellan fågelintresserade i länet. Medlemskap löses genom att sätta in medlemsavgiften på föreningens plusgiro PG 12911-4. Årsavgiften för medlemskap är 200:-. Ungdomar under 18 år betalar 100:-. Ytterligare familjemedlemmar boende på samma adress kostar 35:-/pp (ingen extra tidning). Skriv namn, adress samt syftet med din betalning i meddelandefältet vid plusgirobetalning. Som medlem erhålls tre nummer av tidskriften Fåglar i Västerbotten samt fågelrapporten för landskapet Västerbotten varje år.

Gåspennan

Albin Enetjärn

Rariteter. Majoriteten av det här numret handlar om just rariteter. Ovanliga fåglar som flugit lite fel och hamnat i Västerbotten på ett eller annat sätt. Hur rariteter hamnar så fel skiljer från fall till fall. Vissa kanske är drivna av svält, andra har fel på sin inre kompass, men säkert finns även sådana som medvetet gör långa flygturer efter häckningssäsong (fåglarnas motsvarighet till semester, typ). Gemensamt för dem alla är att de är geografiskt avvikande, och det är något som många av oss fågelskådare går igång på. Vi vill gärna ha det till att det är vackra färger eller spektakulära beteenden som är det "unika" eller "exotiska" med rariteter, men i ärlighetens namn tror jag inte detta är hela sanningen bakom vår fascination. Dessa attribut finns ju även hos våra egna fåglar. Ta bara ett vanligt svenskt fågelbord som är rena färgpaletten en vanlig vinterdag. Eller tjäderspel, som hade platsat i en Attenborough-dokumentär alla dagar i veckan.

Nej, sanningen bakom rariteters fascination ligger mer hos oss människor än hos själva fåglarna. En cocktail av flockbeteende, adrenalinkickar och bekräftelse är nog vad det handlar om. I drömmen om att hitta en ovanlig fågel efterföljs fyndet alltid av ryggdunkar och hejarop, ära och berömmelse, endorfiner och dopaminer. Tanken på att helt allena stå och njuta av en kohäger man hittat är helt enkelt inte lika upphetsande som att göra det flankerad av tjugo ditresta likasinnade.

För 10 000 år sedan fick vi förmodligen samma typ av ryggdunkar och bekräftelse när vi hade spjutat ner en oxe på egen hand, eller kanske när vi

hittat ett överfullt fruktträd. När vi nu lever i en tid av relativt små och obetydliga dagliga problem så får vi helt enkelt hitta nya sätt att dela ut och förtjäna beröm. Och då tycker jag ändå fågelskådning och rariteter kvalar in som ett rätt så harmlöst och trevligt sätt att göra det på.

Men nog med amatörpsykologiska reflektioner. Bläddra vidare nu och läs om sommarens fynd av blåkråka, fjälluggla och stäppörn. Vi bjuds också på en genomgång av de mest intressanta fågelfynden i södra Lappland i fjol, liksom de vanliga återkommande inslagen på de sista sidorna.

Trevlig höst!

/Redaktör'n

Blåkråka – första fyndet i Västerbotten på nästan 50 år

Albin Enetjärn

Efter en vår med fynd av arter som knölsvärta, stäppörn och rostgumpsvala torde det inte ha rått någon abstinens för ovanliga arter bland skådarna i Umeåtrakten när sommarlugnet lade sig. Det relativa lugnet skulle dock få ett abrupt slut den 6 augusti när en blåkråka, den första i landskapet sedan 1970, dök upp i närheten av Bräntberget, Umeå.

En lyckosam promenad

Det var vid 14:30-tiden den 6 augusti som Lennart Norberg och Lena Holm var ute på sin dagliga promenad. "Helt plötsligt när vi gick förbi Bräntbergets kolonilotter så fick vi se en annorlunda fågel sitta på ribban till ett av fotbollsmålen" säger Lena Holm. "Men du det här är en fågel som vi inte sett förut" sade jag till Lennart. "Vi stod och tittade en stund och tog några foton med mobiltelefonen. Sedan när vi gick närmare för att få bättre foton drog fågeln iväg. Då såg vi hur fantastiskt blå och fin den var under vingarna. Redan där förstod vi att det var en blåkråka. När vi så kom hem tittade vi i en fågelbok och kunde konstatera att den är väldigt ovanlig här i Sverige. Då kontaktade vi Anders Öster, som spred informationen vidare till fler Umeåskådare. Såhär i efterhand så är vi jätteglada att vi fick se den. Det var en jättefin upplevelse och framför allt är vi glada att vi hade med oss mobiltelefonen på promenaden just den dagen den dök upp!"

Den skakiga mobilbilden till trots, nog var det en blåkråka som Lennart och Lena hade hittat under sin promenad! Foto: Lennart Norberg och Lena Holm.

Den första rapporten av fågeln följdes av en massiv eftersöksinsats kring Bräntbergets kolonilotter. Ett allt större område letades igenom utan resultat. Enligt uppgift ska fågeln ha hörts som hastigast inne i skogen bredvid Mariehemsängarna morgonen därpå, vilket tyder på att den kan ha varit kvar området även den 7 augusti. Detta hann aldrig bekräftas av den breda skådarmassan och några fler obsar inne i Umeå skulle det inte bli.

Efterlängtad åtrupptäckt

Två dagar passerade utan en skymt av någon blå kråka och många skådare hade säkert börjat misströsta när ett efterlängtat meddelande skickades ut på den lokala SMS-gruppen "Umeå-larmet" vid lunchtid den 9 augusti. Jonas Gustafsson (Brån-Jonas) hade av en slump upptäckt blåkråkan i

Efter återupptäckten i Kassjö var blåkråkan ett tacksamt fotoobjekt för hugade fotografer. Foto: Niklas Andersson.

Kassjö, två mil nordväst om den första obsplatsen. Jonas berättar om fyndet:

"Vi var ute på elfiske med jobbet och på morgonen hade vi hört Christer Olsson på radion angående blåkråkan. Innan lunch skulle vi bara in på vägen mot Mariagården och reka inför dagen efter. Jag körde förbi en lyktstolpe och registrerade att de satt nånting där som jag inte riktigt kunde släppa. Backade tillbaka de 20 meter vi kört förbi och i lyktstolpen rakt ovanför oss satt blåkråkan! Jag ringde direkt Erik Owusu-Ansah som larmade ut, sedan ringde jag Christer Olsson som redan var halvvägs till bilen efter att ha sett Eriks larm. Fågeln flyttade sig lite mellan lyktstolparna och flög sen över åkern söderut och satte sig i en björkdunge. Efter cirka 20 minuter kom Tommy Magnusson och kort därefter Dag Österlund. Det var en lättnad när folk började rulla in och vi hade lyckats hålla koll på den. Det var även fantastiskt att se lyckan och glädjen hos alla som dök upp den halvtimme vi stannade. Det, förutom blåkråkan såklart, kommer jag sent att glömma. Och kul att den stannade i Kassjö länge så att många hann se den".

Publikfriare och tv-kändis

Kassjökråkan rörde sig rimligtvis om samma individ som i Umeå tre dagar tidigare. Ifall fågeln var svårflörtad på den första lokalen var betydligt mer generös med att visa upp sig i Kassjö. Den fann sig tillrätta i nedre delen av Kassjös skidbacke där den spenderade mycket av tiden sittandes på elljusspårets ledning och liftvajern, bjudandes ditresta skådare och fotografer på magnifika observationer och fotografier.

Blåkråkan fanns kvar på lokalen i fyra dagars tid. Den sista observationen gjordes på kvällen den 12 augusti när den sågs sittandes i en björk bredvid skidbacken. Eftersök dagen morgonen därpå gav inget resultat och fågeln

Såväl björkkvist som tallkvist utgjorde lämpliga spaningsplatser för den exotiska gästen.
Foton: Rolf Segerstedt

hade till synes dragit vidare. Frågan är ifall den fortsatte sin avdrift mot nordväst eller om den besinnade sig och drog mot varmare, mer blåkråkevänliga trakter inför den stundande hösten?

Årets fynd av blåkråka var det femte i ordningen i landskapet men faktiskt det första sedan 1970 då en individ

Den blå färgen kan te sig väldigt olika beroende på rådande ljusförhållanden! Foton: Niklas Andersson

sågs i Åheden, nordost om Hörnefors den 10 maj. Fynden av arten i landskapet avspeglas även i de nationella fynden. Åren 1976-1991 sågs totalt 125 blåkråkor i Sverige med 1-16 individer per år. Åren 1992-2008 sågs totalt endast 24 individer i landet. Årets fynd i Västerbotten föregicks av en observation av två blåkråkor på Gotland i juni, men i övrigt får man gå

Rolf Segerstedt lyckades fånga blåkråkan mitt i måltiden. Här fick en liten groda sätta livet till. Foto: Rolf Segerstedt

tillbaka till 2012 för ett godkänt fynd av arten, och en stationär individ (mer än en dag) har inte setts i landet sedan 2010!

Följaktligen var det många som var intresserade av blåkråkan och i skrivande stund har 161 stycken rapporterat fågeln på Artportalen. Kassjökråkan fick spridning även i bredare kretsar. Både regionalt i form av an artikel i Västerbottens-Kuriren samt nationellt då TV4 visade ett kortare inslag från Kassjö.

Stadd i minskning

Blåkråkan har historiskt sett varit en tämligen allmän häckfågel i sydöstra Sverige och så sent som på 1950-talet fanns 15 häckande par på Fårö. Den sista häckningen ägde emellertid rum 1967 och även i våra grannländer har blåkråkan minskat eller försvunnit helt de senaste decennierna. Ett fåtal par finns kvar i Baltikum och flera öst-europeiska länder men starkare, om än minskande, stammar finns ännu i Ryssland, Turkiet och Sydeuropa. Artens minskning är förmodligen en kombination av flera samverkande faktorer. Förändrade jordbruks-landskap med en mindre andel glest beskogade hagmarker tros vara en viktig orsak, liksom förändrade förutsättningar i de afrikanska vinterkvarteren. Årets observation i Västerbotten kan alltså vara den sista på ett bra tag så vi får hoppas att den vackra fågeln etsade sig fast rejält på alla observatörers näthinna.

Fjällugglan i Lövånger

Niklas Andersson

Fjällugglan vid Kallviken. Foto: Niklas Andersson

På kvällen den tjugofjärde juli fick Skellefteskådaren Patrick Degerman ett meddelande från en tidigare arbetskompis. Meddelandet innehöll ett par bilder föreställande en liten tjärn och vad man kan tolka som en stor, vit uggla alldeles i kanten på den lilla tjärnen. Bilderna var tagna under samma kväll, ute vid sommarstuge-området Kallviken, vid kusten nära Lövånger.

Då Degerman själv satt fast på en ö ute i Luleå skärgård ombads en annan Skellefteskådare - Mattias Laisfeldt - att kolla upp om det verkligen fanns en fjälluggla ute vid Kallviken. Då Laisfeldt befann sig vidi stugan ute på Bjurö-klubb så fanns det ingen anledning att tveka, det var bara att göra ett eftersök.

"Det var nu ganska dunkelt ute och lite lätt disigt, jag hade inga större förhoppningar om någon fjälluggla. Jag gick upp på Tulturberget ute vid Kallviken - vart sikten över området är rätt god –ganska snart uppenbarade sig en upprörd fiskmås och just då i dunklet passerar en stor, vit, bländande uggla bara 25 meter ifrån mig! Jag fick rysningar i hela kroppen.

"Stor, vit, bländande uggla" är en passande beskrivning. Foto: Niklas Andersson

Fjällugglan bjöd på lite "dragkänsla" när den först upptäcktes. Foto: Niklas Andersson

Ugglan fortsatte ut på udden och satte sig i en grantopp, och lät sig beundras på hyggligt nära håll i handkikaren, i det knappa ljuset. En obs man inte glömmer i första taget."

Fjällugglan stannade i området åtminstone fram till den 10 augusti, och kunde ses av ett antal hundra tillresta skådare från Skåne i söder till Lappland i norr, på mycket behagligt avstånd. Enligt några av sommarstuge-ägarna i området hade ugglan setts redan vid midsommar – en månad tidigare, och kanske även tidigare än så enligt vissa. Av dräkt och ruggningsförlopp att döma rör det sig med största sannolikhet om en äldre hona. Då DNA togs från ugglan i Kallviken kan eventuellt ursprunget komma till känna så småningom.

Stäppörn, *Aquila nipalensis*, ny art för Holmön och Västerbotten

Per Hansson

Jag har blivit tillfrågad att skriva något om den unika observationen av stäppörn som jag och min fru Martina hade glädjen att uppleva. Eftersom inga andra fick dela vår glädje på plats, ska jag berätta så målande som möjligt så att FiV:s prenumeranter, under läsningen, ändå kan få en aning om hur detta naturdrama utspelas.

Dokumentationsbilden undanröjde alla tvivel, det var en stäppörn som kom flygande rakt över huvudet på Per och Martina ute på Holmön den 20 juni. Foto: Per Hansson

En helt ordinär onsdag den 20 juni 2018 äter Martina och jag lunch ute i trädgården som är belägen i Nördbyn på Holmöns lite högre partier. Det brukar vi göra när det inte regnar. Utöver den friska luften och tystnaden, njuter vi ofta av förbiflygande smålom, havsörn, lärkfalk eller bivråk och annat smått och gott. På vår naturgräsmatta blommar allehanda örter och gräs varför insektslivet är rikt. Exempelvis lägger den hotade fjärilen violett guldvinge, *Lyceana helle*, ägg på undersidan av våra ormrotsblad.

Som sagt, vädret är soligt, högtrycksbetonat, klassiskt försommartorrt och med måttliga vindar från västsektorn. Detta ger fina termikförhållanden över vår gård. Plötsligt ropar Martina "Det där är väl ingen havsörn!" Först reagerar jag inte – eftersom vi ser havsörn flera gånger varje dag. När hon spär på med "Men det är ju ändå en stor rovfågel!" lyfter jag blicken från tallriken och ber henne ange riktning för den rovfågel som hon reagerat så starkt på. När jag efter några sekunder väl får syn på den, fortfarande bara med "köttögat", stelnar jag till. Blicken fastnar genast på de ljusa banden under de annars typiska örnvingarna.

Stäppörnen, en 2k-fågel, hade tydliga ruggluckor. Foto: Per Hansson

Men oj, det är ju en STÄPPÖRN skriker jag! Jag ber Martina att noga hålla koll på vart örnen tar vägen och rusar, hals över huvud, in efter kamera. Jag anar nämligen att ingen skulle tro mig om jag inte skaffar fram någon form av dokumentation. Eftersom det inte är sträcktid sitter makrot ämnat för lavar, kärlväxter och insekter på kameran. Jag har visserligen en enkel 28-135 mm zoom, men nu är goda råd dyra och inga sekunder får gå förlorade till objektivbyte.

Mindre än en minut senare är jag tillbaks på gården och Martina pekar lugnt ut fågelns position. Den har tacksamt börjat termicera rakt över vår flaggstång. Jag bränner iväg ett tiotal bilder som senare visar sig vara de bästa av många, fototekniskt, usla bilder. Även i sökaren syns de djupt inskurna fingrarna, ett rejält örnhuvud med kraftig näbb och – återigen – de ljusa vingbanden. Örnen slår bara med vingarna någon enstaka gång under de cirka fem minuter vi betraktar den eftersom termiken bär så bra. Nu rusar jag in och växlar till zoomen samt, inte minst viktigt, jag hämtar handjagare och tub för att själv passa på att få njuta lite av fågeln – jag är ju skådare, inte fotograf! I detta skede prioriterar jag att få bra fältobservationer, vilket också lyckades. Jag är nu helt säker på att jag (fel vi!) har gjort en sensationell upptäckt av stäppörn! Men att arten verkligen inte påträffats tidigare i Västerbotten har jag då inte koll på. Bara att den definitivt inte finns med bland de 294 fågelarterna som rapporterats från Holmöarkipelagen (Holmöns socken).

Nu visar stäppörnen emellertid tydliga tendenser att vilja dra vidare mot syd-sydost varför jag slänger mig på cykeln för att försöka hitta igen den vid Klementsåkern eller byns högsta punkt Halla, ca 1 km söderut. Där brukar nämligen också tranor och fjällvråkar termicera.

Döm om min glädje när jag åter-upptäcker den kraftfulla stäppörnen svävande över "sydnäktergalsdungen" vid Grubbströms gård! Nu är den längre bort och märkbart på väg vidare. Jag hinner ställa upp tuben, njuta ett par minuter och dra iväg några bilder med maxad zoom. Då ser jag översidan med ett par ljusa partier vid handbasen samt en tendens till ljus stjärtrot. Snart är örnen borta ur mitt synfält och jag förmår inte hitta inte den varken över Söråkern eller Halla. Men, som ni nog anar, är jag ändå mycket upprymd och nöjd!

I och med ovanstående händelse står Holmöarkipelagen (Holmöns socken) med 295 fågelarter, varav 20 rovfågelarter, ugglorna undantagna. Stäppörnen och Tommy Magnussons upptäckt av knölsvärta i maj innebär att 351 fågelarter nu har påträffats i Västerbottens landskap.

Per Hansson
Holmö kyrkväg 55
918 03 HOLMÖN
per@voxnatura.se

Fågelrapport för södra Lappland 2017

Håkan Rune

Under året gjordes inga förstafynd i lappmarkerna. Ovanligaste observationen var den brednäbbade simsnäppa som gästade Badsjön i Storuman 29.6. Andra fyndet för Lycksele lappmark. Första fyndet gjordes i Ammarnäs 1975. Åsele lappmarks andra prutgås sågs i Svedjan 8-15.10. Sommaren blev nederbördsrik och kylig, vilket ledde till små kullar för insektsätarna. Sorkarna lyste med sin frånvaro.

I rapporten har jag tagit med arter där max. 5 fynd gjorts i någon lappmark. Saknas görs därför bl.a. lappmes (sju fynd i Åsele lappmark, 5 fynd i Lycksele lappmark), hämpling (6 fynd i Lycksele lappmark) och steglits (12 fynd i Lycksele lappmark, 3 i Åsele lappmark). Förutom steglits hade även tofsmes ett bra år med ett 40-tal fynd i lappmarkerna. Fjällgås och ormvråk sågs med ett flertal obsar i Lycksele lappmark men saknades helt i Åsele lappmark.

BLÄSGÅS
Ly lpm: 1 ex Åskiljebron 12.5 (Henrik Wahlberg, Bo Åström m.fl)

PRUTGÅS
Ås lpm: 1 ex Svedjan, Långvattnet 8-15.10 (Sture Gustafsson, Ralf Norberg m.fl)
Andra fyndet i Åsele lappmark.

GRAVAND
Ly lpm: 1 par Stenselebron 11.4 (Håkan Rune, Ulf Andersson m.fl)
5 ex Östra Rusele 15.5 (Ulf Ricklund, Håkan Rune m.fl)
Första fynden i Lycksele lappmark sedan 2002.

MANDARINAND
Ås lpm: 1 hane Bångnäs, Stalon 7-8.5 (Inga Olofsson, Lars Bruks)
Fynd 10 i Åsele lappmark.

Åsele lappmarks andra prutgås sågs under 2017. Detta är dock en annan individ. Foto: Åsa Berndtsson

Brun glada sågs i både Lycksele och Åsele lappmark 2017. Foto: Niklas Andersson

SNATTERAND
Ly lpm: 1 hane Slåttesavan, Gunnarn 6.5 (Bo Åström, Eva Åström m.fl)
1 hanne Sågavan, Lycksele 15-26.5 (Per Hansson, Bo Åström m.fl)

ÅRTA
Ly lpm: 1 hane Vekarn, Råstrand 17.5 (Hugo Mikaelsson)

SKEDAND
Ly lpm: 1 par Sågavan 17.5 (Henrik Wahlberg, Erik Rehäll)
1 par Östra Rusele 19-20.5 (Per Hansson, Ulf Ricklund)
1 par Örnäsudden, Sorsele 22.5 (Bernt-Erik Nordenström)
1 par Naturbetesraningen, Sorsele 23.5 (Leif Bildström)
2 ex Ammarnäs 25.5 (Alf-Rune Öberg)
Ås lpm: 1 par Laxbäcken 18.5 (Inga Olofsson)
2 par Fasovardo, Stekenjokk 4.7 (Erik Sjögren, Emil Lundahl)

BRUNAND
Ly lpm: 1 hanne Blåviksbron, Rusele 15.5 (Bo Åström, Eva Åström)

SMÅDOPPING
Ly lpm: 1 ex Lycksbäcken, Lycksele 12.1-26.3 (Erik Rehäll, Per Hansson m.fl)
Åttonde fyndet i Lycksele lappmark.

SKÄGGDOPPING
Ly lpm: 2 ex Karonsbo, Lycksele 7.5 (Henrik Wahlberg
1 ex Tannsele, Lycksele 7.5 (Torbjörn Karlsson, Gun-Inger Haglund)
Ås lpm: 1 1K Lill-Grundsjön, Fiandberg 16-23.9 (Inga Olofsson, Håkan Rune)
Sjunde fyndet i Åsele lappmark.

STORSKARV
Ly lpm: 2 ex Blåviksjön 22-23.5 (Erik Rehäll, Henrik Wahlberg m.fl)
1 ex Hängbron, Luspholmarna 25,5 (Erik Rehäll, Henrik Wahlberg)
2 ex Umeälven, Hamn, Lycksele 2.11 (Kjell Grankvist)
Antalet fynd har gått ner de senaste åren.

BRUN GLADA
Ly lpm: 1 ex Kraddsele, Ammarnäs 12.7 (Sven Hellqvist)
Ås lpm: 1 ex Lajksjöberg 8.6 (André

För andra gången sågs en brednäbbad simsnäppa i Lycksele lappmark. Den första sågs i Ammarnäs i maj 1975. Foto: Leif Bildström

Ahlberg)
Fynd 7 i Åsele lappmark.

BRUN KÄRRHÖK
Ly lpm: 1 2k hona Ammarnäs 20.5 (Christer Olsson, Nils Karlsson)
1 hona Tacksägelseholmen, Sorsele 21.5 (Bernt-Erik Nordenström)
1 2K hane Mossavattnet, Lycksele 18.7 (Gunnar Ekenberg), 1 hona 22-24.7 (Per Hansson, Gunnar Ekenberg)

STÄPPHÖK
Ly lpm: 1 hane Stenselebron 28.4 (Håkan Rune)
1 2K hona Lillån, Sorsele 21-28.5 (Stefan Holmberg, Lars Johansson m.fl)
1 hane Maderavan, Sorsele 27.5 (Bernt-Erik Nordenström)
Ås lpm: 1 hane Kyrkviken, Avaträsk 5.8 (Tore Dahlberg)
Fynd 5-7 i Lycksele lappmark och fynd 5 i Åsele lappmark.

RÖRHÖNA
Ly lpm: 1 ex Sjöparken, Malå 11.5 (Alf-Rune Öberg, Hugo Mikaelsson m.fl)

KUSTSNÄPPA
Ly lpm: 1 2K Blaiken 15-17.9 (Jan Banstorp, Håkan Rune m.fl)
Nionde fyndet i Lycksele lappmark.

MYRSNÄPPA
Ly lpm: 1 ex Badsjön, Storuman 28.5 (Barbara Leibiger, Ingo Leibiger m.fl)
1 ex Badsjön, Sorsele 29.5 (Bernt-Erik Nordenström)
2 ex Tara, Åskilje 3.6 (Bo Åström, Eva Åström)
1 ex Väster-stormyran, Vinliden 5.6 (Erik Rehäll)
Ås lpm: 1 ex Klimpfjäll 2.6 (Erik Salomonsson)
1 ex Stekenjokk 18.6 (Roger Hansson)

SKÄRSNÄPPA
Ly lpm: 1 ex Sågnäset, Storuman 5.2 (Daniel Westman, Håkan Rune m.fl)
1 ex Norra Ammarnäs 20.5 (Bernt-Erik Nordenström)
2 ex Vaellentjåhke, Rönäs 12.7 (Mikael Malmaeus)
Ås lpm: 1 upprört ex Garsegaske, Borgafjäll 1.8 (Albin Grahn)

SMÅSNÄPPA
Ly lpm: 1 ex Badsjön, Storuman 28.5-2.6 (Barbara Leibiger, Håkan Rune m.fl)
1 ex Hällforsen, Lycksele 10-12.9 (Ulf

Ricklund, Per Hansson m.fl)

DVÄRGBECKASIN
Ly lpm: 2 ex Knaften 4.5 (Ulf Ricklund)
1 ex Abborrsjön, Lessejaure 16.5 (Bernt-Erik Nordenström)
1 ex Blåviksjön 27.5 (Henrik Wahlberg)
1 ex Mejvansjön, Skarvsjöby 25.8 (Kjell Grankvist)
1 ex Rörmyran, Paulund 2.10 (Albin Grahn)

BREDNÄBBAD SIMSNÄPPA
Ly lpm: 1 hane Badsjön, Storuman 29.6 (Håkan Rune, Ulf Andersson m.fl)
Andra fyndet i Lycksele lappmark.

SILLTRUT
Ly lpm: 1 ad Hängbron, Luspholmen 24.4-15.5 (Håkan Rune, Daniel Westman m.fl)
1-2 ex Lycksele 1.5-4.6 (Erik Rehäll, Per Hansson m.fl)
1 ad Rusele 3.5-20.5 (Kjell Grankvist, Ralf Norberg m.fl)
1 2K Nyängen, Sorsele 11.5 (Bernt-Erik Nordenström)
Ås lpm: 1 ex Kvarnviken, Malgomaj 8.6 (Inga Olofsson, Leif Johansson)

SKOGSDUVA
Ly lpm: 1 ex Rankbäcken, Sorsele 22-28.4 (Bernt-Erik Nordenström, Ulf Andersson)
Ås lpm: 1 ex Lövliden, Vilhelmina 23.6 (Lennart Andersson)

BERGUV
Ly lpm: Ropande hane på en lokal

SLAGUGGLA
Ly lpm: 1 ex Tannsele, Lycksele 13.9 (Erik Rehäll)
2 ex Ledningsmark, Lycksele 23.9 (Henrik Wahlberg)
Ås lpm: 1 ex Strömnäs, Malgomaj 28.8 (Jan-Erik Crotto)

LAPPUGGLA
Ly lpm: 1 ex trafikdödat Laisbäck, Storuman 1.4 (gm Håkan Rune)
1 ex Busjön, Lycksele 31.5 (Ulf Ricklund)
1 ex Bysträsk, Lycksele 19.8 (Henrik Wahlberg)
1 ex Bratten 31.8 (Erik Rehäll)
Ås lpm: 1 ex Laxbäcken 5.11 (Nils Åslund)

HÄRFÅGEL
Ås lpm: 1 ex Latikberg, Vilhelmina 24-29.9 (Liss Hultqvist Eriksson)
Fynd 12 i Åsele lappmark.

MINDRE HACKSPETT
Ly lpm: 1 hane Mariatjärn, Sorsele 31.8 (Bernt-Erik Nordenström)
1 hane Rankbäcken, Sorsele 22.10 (Bernt-Erik Nordenström)
Ås lpm: 1 ex Kittelfjäll 13.1 (Jonas Nordenström)
1 hona Saxnäs 5.4 (Nils Åslund)
1 ex Borgafjäll 14.4 (Joakim Linder)
1 ex Västernoret, Åsele 5.5 (Erik Kilander)
1 ex Klimpfjäll 30.6 (Wilhelm Dietrichson), 1 hane med föda åt ungar 8.7 (Jan Söderman)

TRÄDLÄRKA
Ly lpm: 1 sj Liksgelisen naturreservat 20.6 (Torgny Nilsson)

BERGLÄRKA
Ly lpm: 1-3 ex inkl 1K Lisvotjåkke, Ammarnäs 23.6-27.7 (Jonas Jönsson, Conny Eskilsson m.fl)

RÖDSTRUPIG PIPLÄRKA
Ly lpm: 1 ex Kattisavan 18.5 (Erik Rehäll, Henrik Wahlberg)
1 ex Rankbäcken, Sorsele 14.8 (Bernt-Erik Nordenström)
Ås lpm: 1 ex Bergbackasjön, Vilhelmina 4.9 (Per Lif)

SKÄRPIPLÄRKA
Ly lpm: 1 ex Hällforsen, Lycksele 8-15.4 (Henrik Wahlberg, Per Hansson m.fl)
Nionde fyndet i Lycksele lappmark. Majoriteten har gjorts på denna lokal.

*Törnskata är relativt regelbunden i Lycksele*trakten. Foto: Lars Edenius

SÄVSÅNGARE
Ly lpm: 1 sj Hemavans flygplats 28.6-9.7 (Bo Runesson, Håkan Rune)

BUSKSÅNGARE
Ly lpm: 1 sj Malå 2.6 (Alf-Rune Öberg, Leif Bildström)
Fynd 9 i Lycksele lappmark.

LUNDSÅNGARE
Ly lpm: 1 Råbmovare, Sorsele 10.6 (Bernt-Erik Nordenström)

NORDSÅNGARE
Ly lpm: 1 Höbäcken, Ammarnäs 29.6 (Karsten Busk Laursen)

TAJGASÅNGARE
Ly lpm: 1 ex Rankbäcken, Sorsele 13.9 (Bernt-Erik Nordenström)

SVART RÖDSTJÄRT
Ly lpm: 1 2K hane Ammarnäs 23.5 (Leif Bildström)
1 2K hane Grundfors, Gunnarn 8.10 (Håkan Rune, Daniel Wstman m.fl)

TÖRNSKATA
Ly lpm: 1 hane Vänjaurbäckliden 10-13.6 (Per Hansson, Ulf Ricklund)
1 ex Sörsjövägen, Lycksele 19.6 (Bengt Lindman)
1 ex Nyliden, Lycksele 1.7 (Henrik Wahlberg)
1 1K Berglunda, Lycksele 27.8 (Torbjörn Karlsson, Gun-Inger Haglund)
1 ex Vargåsand, Örträsk 20.8 (Henrik Wahlberg)

RÅKA
Ly lpm: 1 2K Tannsele, Lycksele 5.4 (Ulf Ricklund, Per Hansson)
2 ex Gunnarn 9-10.4 (Håkan Rune m.fl)
1 ex Hedlunda, Lycksele 2.5 (Erik Rehäll)
1 ex Hängbron, Luspholmarna 5.5 (Jan Banstorp)
1 2K Östra Rusele 24.5 (Per Hansson)

STENKNÄCK
Ly lpm: 1 ex Blaiken 9.4 (Jan Banstorp, Håkan Rune m.fl)
1 ex Finnäs, Pauträsk 28.7 (Sören Hellqvist)
Ås lpm: 1 ex Västsjö, Risbäck 12.4

(Anette Westin)

ORTOLANSPARV
Ly lpm: 1 ex Gäddträsk, Lycksele 1.7 (Henrik Wahlberg)
Ås lpm: 1 ex Björnlandets nationalpark 7.6 (Albin Enetjärn)

DVÄRGSPARV
Ly lpm: 1 ex Rankbäcken, Sorsele 13.9 (Bernt-Erik Nordenström)

Grappos alternativa fågelfakta – #2 Talgoxen

Andreas Garpebring

Talgoxen är naturens urbana medelklass. Man kan lätt uppleva att det finns överallt och många som befinner sig i samma filterbubbla som talgoxen tror typ att den numera är den vanligaste fågeln och att klassiska arbetarfåglar som bofink och lövsångare är nått som hör till historien. Åtminstone i vårt välutvecklade och rika land. Talgoxen är vanligtvis extremt självupptagen och omedveten om världen utanför den egna holken. De flesta brukar rösta på nya moderaterna när det är val, men ser sig inte som politiskt intresserade. En inte föraktfull andel av talgoxarna planerar i hemlighet att proteströsta på SD i riksdagsvalet 2018. Alla talgoxar lyssnar enbart på den musik som var mest populär vid tidpunkten då de själva hoppade ur holken. Inga talgoxar har någonsin bemödat sig med att upptäcka några nya kulturella uttryck efter att de lämnat det juvenila stadiet bakom sig.

Talgoxen är nästa fågel som är uppe för granskning i "Grappos alternativa fågelfakta".
Foto: Andreas Garpebring

Dagboksbladet

Johan Hammar

Ända sedan starten 1984 har ett dagboksblad skrivits varje verksamhetsdag på Stora fjäderäggs fågelstation. Det har blivit en unik samling historier om stora mängder fåglar, ovanliga arter, hård väderlek och ringmärkarnas djupa funderingar. I den här serien får vi inblick i utvalda dagar under stationens historia.

STORA FJÄDERÄGGS FÅGELSTATION

Lördag den 13 maj 1995

VÄDER:

Vädret är precis som tidigare dagar d v s NO vind ca 5 m/s och mulet.
Suck.. när slår det om ????????

VERKSAMHET:

Ringmärkning och spaning från Kummeln

RINGMÄRKNING:

Ängspiplärka 1, bofink 1 samt sävsparv 1.
Totalt 3 fåglar av 3 arter.

OBSERVATIONER:

Sjöorre 10, tordmule 4, ladusvala 1, alförrädare 1 hona + 1 2k hane, duvhök 1 ad hane, storskarv 1, brushane 35, labb 2, gråhakedopping 1 par str N och gluttsnäppa 2.

ÖVRIGT:

Precis när Håkan åkte hem kom alförrädarna förbiflygande och landade vid Nya hamn. Tuben som fanns uppe vid bostaden hämtades och samtidigt larmades de nyanlända som tog det hela med väldig

ro. Väl nerkommen till hamnen igen kunde paret studeras på 50 m håll. Efter en kvart tog de till vingarna och försvann mot Gamla hamn. Tyvärr missade mina gäster de arktiska vännerna.

PERSONAL:
Johan Hammar, Thomas Birkö, Elisabet Nilsson, Mats Nilsson och hunden Lina.

Johan Hammar

Skådarprofilen

Aron Dynesius

I den här artikelserien ska vi följa och lära känna skådare i länet. Både nya ansikten liksom mer etablerade personligheter kommer presenteras. I detta nummer får vi lära känna Aron från Överboda. Trots sin relativt unga ålder kan han redan stoltsera med många häftiga fågeläventyr på meritlistan!

Namn: Aron Dynesius

Ålder: 25

Bor i: Umeå

Presentation: Jag kommer från byn Överboda utanför umeå. Jag har med mig fågelintresset hemifrån, men mitt intresse tog fart på riktigt när jag jobbade med ringmärkning på Ottenby fågelstation på Öland 2014 och i ett halvår omgavs av häftiga fågelupplevelser och många andra människor vars största intresse var fåglar. Efter Ottenby har fågelintresset tagit mig på äventyr som ringmärkning i Mongoliet och Sibirien och jobb med fågelinventeringar i sverige.

Favoritlokal: Stora Fjäderägg. Helt enkelt på grund av helheten. Jag trivs verkligen bra där ute. Den karga miljön och avskildheten tycker jag är häftig, men också att det känns som att det kan dyka upp lite vad som helst fågelmässigt. Jag älskar att vara på ön i maj och skrota runt i albården, hetsa upp mig över någon tickande fältsparv och höra sjungande mindre flugsnappare, spana efter smalnäbbade simsnäppor i svaget och höra kustlabbarna jama när de flyger förbi. Jag har varit på Stora Fjäderägg från och till under hela mitt liv, vilket gör att jag har många fina minnen därifrån.

Favoritfågel: Svårt! Jag har alltid gillat svalor, så det kanske får bli ladusvala.

Häftigaste fågelupplevelse: Jag kan tänka mig så himla många häftiga upplevelser; albatrosser på Nya Zealand, rubinnäktergaler och sibiriska trastar i Sibirien, skatgökar i spanien, men jag får nog välja tillfället när jag fångade lärkfalk på Fjäderägg. Maj 2015, jag står i granskogen i färd med att plocka ut årets första mindre korsnäbb när en lärkfalk plötsligt susar förbi mig och in i nätet bredvid. Den fastnar bara i ena foten men jag hinner dit och dra ner näthissen och får

Ringmärkning? Nää, här är det korvmatning av lavskrika som gäller! Foto: Aron Dynesius

grepp om fågeln innan den kan ta sig loss. Både en pulshöjande situation och en så himla vacker fågel!

I min skådarmatsäck finns alltid: Dubbelmackor och vatten. Gärna mörk choklad och frukt också.

Vad gör du när du inte ringmärker/ skådar fågel?: Just nu pluggar jag första året på bio-geoprogrammet i Umeå, spelar folkmusik och dansar folkdans. Jag har även länge varit aktiv i fältbiologerna men börjar så sakteliga bli för gammal. Spenderar mycket tid ute i naturen också när jag får chansen.

Framtidsutsikter: Det får nog helt enkelt framtiden utvisa. Jag vill gärna bo på landet och arbeta med någonting naturrelaterat men mer specifikt än så vet jag inte.

VOF:s Kommittéer och Projekt

Rapportkommitté landskapet Västerbotten
Niklas Andersson
Norra Slevgränd 127
906 27 Umeå
070-3886353

Rapportkommitté Södra Lappland
Håkan Rune
Höjdvägen 7G
923 31 Storuman
070-2886678

Stora Fjäderägg Fågelstation
Niklas Lindberg Alseryd
nlindbergalseryd@gmail.com
Orgelstråket 12
903 53 Umeå

Umedeltats Fältstation
Anna Sundelin
Gnejsvägen 1
907 40 Umeå
073-8487556

Projekt Kungsörn och Pilgrimsfalk
Per-Olof Nilsson
Sandbackavägen 28C
90346 Umeå
070-4947230

Projekt Havsörn och Örnutfodring
Jan-Erik Wallin
Sågställarvägen 2A
907 42 Umeå

Projekt Berguv Nord
Ulf Sperens
Svedjebacken 2
904 31 Umeå

Projekt Sädgås och Trana Västerbotten
Ulf Skyllberg
Brännavägen 38
907 88 Täfteå
090-51530

Aktuell information

VOF:s hemsida
Senaste nytt och information om föreningens verksamhet på http://vofnet.norrlandsnatur.se/

Artportalen - Rapportsystemet för fåglar
Rapportera dina senaste observationer och ta del av andras fynd, både lokalt, regionalt och nationellt på http://artportalen.se/TodaysSightings/Observerad/Alla/Alla%20arter/V%C3%A4sterbotten/Alla%20lokaler/Idag/Ingen/Status

Fåglar i Norra Kvarken
Rapportera och se färska summeringar av sträckande och rastande fåglar på http://fagel.slu.se/

Upphittade ringar
Skickas till Ringmärkningscentralen Naturhistoriska Riksmuseet, Box 50007, 104 05 Stockholm. Ange när, hur och var ringen hittades. Även via internetformulär på Naturhistoriska riksmuseets hemsida http://www.nrm.se/

Facebookgrupper
"Fåglar i Västerbotten" - för diskussioner och allmän info om fåglar och fågelskådning i Västerbotten.
"Fågelskådning i Umeå" - fåglar och fågelskådning med fokus på Umeå.
"Stora Fjäderäggs Fågelstation" - Stora Fjäderäggs egna facebooksida där du kan ta del av aktuell verksamhet.

Lokalföreningar / Lokala kontaktpersoner

Umeå Fågelförening: Marcus Östman, Kragvägen 10, 904 41 Röbäck, 073-6128001
Skellefteå Fågelförening: Urban Lundström, Bolagsbacken 6, 896 93 Gideå, 073-0867667
Lycksele: Per Hansson, Brännbergsvägen 1A, 921 36 Lycksele, 0950-10804
Vindeln: Henrik Sporrong, Tåvägen 5, 922 00 Vindeln, 0933-61414
Vännäs: Christer Laggar, Strand 214, 911 93 Vännäs, 070-6517398
Malå: Leif Bildström, Smultronstigen 33, 930 70 Malå, 0953-21477
Nordmaling: Jean-Michel Roberge, Håknäsbäcken 3, 914 96 Håknäs, 073-0637997
Norsjö: Vakant (Är Du intresserad av att bli kontaktperson här? Kontakta oss!)
Robertsfors: Mats Walheim, Rislandet 38, 915 91 Robertsfors, 0934-40065
Sorsele: Bernt-Erik Nordenström, PI 673, 920 70 Sorsele, 0952-10490
Storuman: Håkan Rune, Höjdvägen 7G, 92331 Storuman, 070-2886678
Vilhelmina: Inga Olofsson, Nedre Malgonäs 3149, 912 92 Vilhelmina, 0940-20157
Åsele: Sture Gustafsson, Strandgatan 55E, 910 60 Åsele, 0941-66518
Dorotea: Per-Anders Persson, Hökberget, 910 70 Dorotea, 0942-10580

